

SCIENTIFIC COMMUNICATION IN UKRAINIAN LANGUAGE

Ph.D

Syllabus

ЗП 1.3

PHD 624

Specialty: 051 “Economics”

Educational program “Economics”

Quarter/Year: Осінь / 2022

Викладач: Могила Оксана Андріївна

ECTS Credits: 3

кандидат філологічних наук, доцент

Контактна інформація:

Email: oksana.mogyla@uacu.edu.ua

Мета курсу «Українська мова наукового спілкування»: поглибити необхідні для успішної презентації результатів наукової діяльності теоретичні знання аспірантів про науковий стиль української мови, функціонування мовної норми, особливості підготовки наукового тексту; удосконалити професійні й особистісні якості аспірантів, необхідні для їхньої науково-дослідної та викладацької діяльності; розширити їхні уявлення про мовні засоби та принципи побудови різножанрових наукових текстів.

Завдання курсу:

- розвивати вміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту; здатність аргументовано оцінювати наукове мовлення в різних комунікативних ситуаціях щодо дотримання норм літературної мови;
- диференціювати різні типи наукових текстів, представляти наукові результати українською мовою, структурувати їх відповідно до чинних стандартів України;
- сформувати уміння й навички складання, написання та оформлення наукових текстів;
- забезпечити оволодіння нормами української літературної мови, дотримання вимог культури усного й писемного мовлення, навичок комунікативно виправданого користування засобами мови під час створення наукових текстів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Українська мова наукового спілкування» аспіранти повинні

знати:

- особливості розвитку й становлення наукового стилю української мови;
- норми української літературної мови (орфографічні, пунктуаційні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні тощо);

- основні категорії, властивості, структуру й мовні засоби наукового тексту;
- виконувати мовностилістичний аналіз наукового тексту;
- вимоги до оформлення результатів наукової діяльності;
- створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, тези, наукову статтю, автореферат тощо;
- редагувати наукові тексти;
- послуговуватися лексикографічними джерелами та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

вміти:

- складати професійні тексти й документи, дотримуючись норм сучасної української літературної мови;
- аналізувати й коригувати фахові тексти відповідно до норм української літературної мови;
- здійснювати оптимальний набір лексичних та граматичних конструкцій для складання наукових текстів різних типів;
- застосовувати в наукових текстах основні норми стилістики української мови;
- оперувати професійною термінологією, технікою редагування, складання різних видів наукових текстів українською мовою за фахом.

Під час вивчення курсу «Українська мова наукового спілкування» здійснюється також робота, скерована на підвищення культури наукового усного мовлення. Для досягнення цієї мети рекомендується проводити виступи перед аудиторією з повідомленням чи доповіддю, проведення бесід. Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової спеціальної літератури.

З метою перевірки знань, умінь та навичок програмою заплановано проведення тестів, які включають комплексні завдання: написання, редагування наукових текстів, визначення їх класифікаційних ознак, завдання лексико-граматичного характеру.

Компетентності:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності

Результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Бали	За шкалою ECTS	За національною шкалою
100 - 90	A	5 (відмінно)
89 - 83	B	4
82 - 75	C	(добре)
74 - 70	D	3
69 - 60	E	(задовільно)
59 - 35	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
34 - 1	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання:

ECTS	Вимоги до аспіранта
A	Аспірант продемонстрував системні та глибокі знання програмного матеріалу; опрацьована основна та додаткова література; отримано чітке розуміння понятійного апарату, методів, прийомів та інструментів, передбачених програмою; виявив творчі здібності в презентації навчального програмного матеріалу
B	Аспірант продемонстрував хороші знання програмного матеріалу; опрацював основну літературу, освоїв понятійний апарат, методи, прийоми та інструменти, передбачені програмою, але з деякими неточностями.
C	
D	Аспірант показав посередні знання основних програмних матеріалів; засвоїв інформацію в основному з лекційного курсу або просто з одного підручника; освоїв лише певні методи, прийоми та засоби, передбачені програмою.
E	
FX	Аспірант має значні прогалини в знанні основного програмного матеріалу; фрагментарно освоїв основні поняття, прийоми та інструменти; при їх використанні допускаються значні помилки

Система оцінювання. Робота аспірантів оцінюється за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються таким чином: змістовий модуль №1 - 20 % семестрової оцінки; змістовий модуль № 2 - 20 % семестрової оцінки; МКР – 20% семестрової оцінки; ФКР – 40% семестрової оцінки.

Розподіл балів, які отримують аспіранти:

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	<u>МКР</u>	<u>ФКР</u>	Сума балів
20	20	20	40	100

Критерії оцінювання МКР

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується, як аспіранти оволоділи основами наукового стилю, лексичними, орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, акцентуаційними нормами сучасної української мови, зокрема нормами наукової української мови.

"Відмінно" (20 балів) ставиться за повну, ґрунтовну та правильну відповідь на запитання, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, навичками редагування та написання наукових текстів (допускається до двох незначних помилок).

"Добре" (13-19 балів) ставиться за правильну й обґрунтовану відповідь, з якої видно, що аспірант знає навчальний матеріал, володіє необхідними навичками, але допускає при цьому несуттєві неточності при укладанні наукових текстів, редагуванні речень або порушує мовну норму (до 6 мовних помилок).

"Задовільно" (9-12 балів) виставляється за неповну відповідь на всі питання контрольної роботи, що свідчить про те, що знання аспіранта мають фрагментарний, поверховий характер (до 9 мовних помилок).

"Незадовільно" (8 балів і менше) виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту програмного матеріалу і свідчить про нерозуміння його основних положень (більше 9 мовних помилок).

Невиконання одного із запропонованих завдань прирівнюється до двох помилок.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання ФКР

Оцінюючи ФКР, необхідно врахувати повноту і правильність відповіді на кожне запитання, здатність аспіранта застосувати теоретичні знання у конкретних ситуаціях.

Під час ФКР, метою якої є контроль набутих знань з наукового стилю, умінь і навичок написання та оформлення наукових текстів, засвоєння етикету ділового спілкування та оволодіння нормами літературної мови, беруться до уваги такі критерії оцінювання:

„Відмінно” (40 балів)	- за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну відповідь, безпомилкове виконання завдань I-III блоків за наявності однієї - двох неточностей або незначних виправлень.
---------------------------------	---

„Добре” (30-39 балів)	- відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу, допускається до 4 помилок орфографічного, пунктуаційного лексико-граматичного та синтаксичного характеру.
„Задовільно” (20- 29 балів)	- відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній, допущено до 7-8 лексико-граматичних, орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок.
„Незадовільно” (19 балів і менше)	- за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 40 балів.

Невиконання одного із запропонованих завдань трьох блоків прирівнюється до двох помилок.

Неявка на фінальну контрольну роботу – 0 балів.

Програма навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Завдання	Бали
1 тиждень	Стилї української літературної мови. Науковий стиль серед інших стилів сучасної української літературної мови. Науковий стиль як основа формування культури мови фахівця. Структурно-сміслові особливості наукових текстів різних жанрів.	Стилістичний аналіз наукового тексту	
2 тиждень	Норми української літературної мови. Лексичні норми наукового стилю. Функціональні особливості синонімів та паронімів у сучасних наукових текстах.	Стилістичний аналіз наукового тексту	4
3 тиждень	Термінологія обраного фаху. Термінологічні словники української мови. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення.	Стилістичний аналіз наукового тексту	4
4 тиждень	Грамаітичні норми наукового мовлення. Найпоширеніші морфологічні помилки в наукових текстах та шляхи їх уникнення.	Стилістичний аналіз наукового тексту	4
5 тиждень	Синтаксичні норми наукового мовлення. Семантико-синтаксична організація наукового стилю. Проблеми керування й узгодження слів. Синонімія приєменникових конструкцій.	Стилістичний аналіз наукового тексту. Переклад і редагування текстів.	4
6 тиждень	Орфографічні норми у сучасних наукових текстах. Практичні питання нової редакції українського правопису.	Переклад і редагування наукових текстів.	4
	Модульна контрольна робота		20

7 тиждень	Текст наукового документа. Види наукових текстів. Структура й алгоритм складання різних видів наукових документів.	Укладання описової анотації до одного з фахових видань.	4
8 тиждень	Наукова стаття як самостійний науковий твір. Помилки у змісті й будові висловлювань.	Написання наукового тексту	4
9 тиждень	Культура наукового рецензування. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою.	Написання рецензії на наукову статтю	4
10 тиждень	Сучасні вимоги до написання й оформлення дисертаційної роботи.	Написання наукового тексту	4
11 тиждень	Сучасні вимоги до написання й оформлення автореферату дисертаційної роботи. Оформлення бібліографії	Написання тез за темою роботи з оформленням бібліографії відповідно до вимог	4
12 тиждень	Культура усного наукового мовлення. Культура діалогічного і монологічного мовлення. Форми організації мовлення в науково-професійних стосунках.	Стилістичний аналіз наукового тексту	
	Фінальна контрольна робота		40

Рекомендована література

Базова

1. Бабич Н. Б. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник. Чернівці: Книги – ХХІ, 2006.
2. Гридчук О. Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016.
3. Дащенко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015.
4. Колоїз Ж. В. Науковий стиль української мови: практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2017.
5. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012.
6. Мацько Л. І., Денискіна Г. О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2011.
7. [Методологія дисертаційного дослідження. Мовні особливості наукового стилю: навч. посіб. / упоряд. Чорний І. В., Перцева В. А., Голопич І. М. Харків: ХНУВС, 2019.](#)
8. [Семеног О. М.](#) Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ: Академія, 2010.
9. Сербенська О. Культура усного мовлення: практикум. Київ: Центр навч. літератури, 2004.
10. Тимкова В.А. Українська мова в науці: Навчальний посібник. Вінниця: РВВ ВНАУ, 2018.

11. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні. К., 2019.
12. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів/ за ред. Л. О. Пустовіт. К.: Довіра, 2000.
13. Холявко І. В. Культура наукової мови. 2016.
URL: <http://library.gnpu.edu.ua/books/Scientific%20language/Content.htm>

Допоміжна

1. Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кримець О. М. Фахова українська мова. 2008.
URL: <http://www.twirpx.com/file/266337/>
2. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики /Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007.
4. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ: Наукова думка, 2004.
5. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства : підручник для студентів вищих навчальних закладів. 2004.
URL: <http://www.calameo.com/read/000716132c4399595f1f7>
6. Новий український правопис. К.: Центр навчальної літератури, 2020.
7. Панько Т.І. Українське термінознавство: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. Львів : Світ, 1994.
8. Селігей П. О. До проблеми комунікативних якостей наукового мовлення. Мова. 2016. № 25. С. 11–14.

Інформаційні ресурси

1. Уроки державної мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.kreschatic.kiev.ua/>
2. <http://www.twirpx.com/file/266337/> Культура слова: мовностилістичні поради від Олександра Пономарева. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>
- 3.Український лінгвістичний портал. Словники України on-line: словозміна, синонімія, фразеологія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
4. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>

Протокол засідання кафедр № 4 від 23.08.2022 року

Проректор з навчально-методичної роботи

Л.І.Кондратенко

Завідувач кафедри

Г.А.Бевзо

Викладач

О.А.Могила